

**ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ЦЭВЭРЛЭХ, АНГИЛАХ,
ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ, ДАХИН БОЛОВСРУУЛАХ,
СЭРГЭЭН АШИГЛАХ, УСТГАХ, БУЛШЛАХ ЖУРАМ**

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1. Энэхүү журмаар айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас үүсэх хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр ангилан ялгах, ангиллын дагуу цуглуулж, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах, нийтийн эдэлбэр газрыг цэвэрлэх үйл ажиллагааг эрхлэхэд үүсэх харилцааг зохицуулна.

1.2. Журам нь Хог хаягдлын тухай хууль, түүнд нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомж болон бусад эрх зүйн актаас бүрдэнэ.

1.3. Журмыг Дархан-Уул аймгийн нутаг дэвсгэрт ажиллаж, амьдарч байгаа иргэд болон үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа аж ахуй нэгж, байгууллагууд дагаж мөрдөнө.

1.4. Энэ журмаар аюултай хог хаягдалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулахгүй.

1.5. Журмын хэрэгжилтэд бүх шатны Засаг дарга, улсын байцаагч, цагдаа, хог хаягдлын олон нийтийн байцаагч хууль тогтоомжоор эрх олгогдсон албан тушаалтан, гэрээгээр эрх олгосон төрийн бус байгууллага, олон нийтийн хяналтыг иргэдийн бүлэг, иргэн тавина.

ХОЁР. БАРИМТЛАХ ЗАРЧИМ, ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА

2.1. Хог хаягдал үүсгэгч болон энэхүү харилцааг зохицуулах эрх бүхий этгээд үйл ажиллагаандаа дараах зарчмыг баримтална.

2.1.1. Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь бууруулах, амьдралын энгийн зан үйл, хэв загварыг хэвшүүлэх, ангилах, эдийн засгийн эргэлтэд оруулах

2.1.2. Хамгийн бага хэмжээгээр булах

2.1.3. Байгаль орчинд ээлтэй, нийгмийн эрүүл мэндэд харшлахгүй байх

2.1.4. Дэвшилтэт технологи, шинэлэг санаачлагыг нэвтрүүлэх

2.1.5. Салбар хоорондын хамтын ажиллагааг сайжруулах

2.1.6.Бохирдуулагч төлөх, үүсгэгч нь өөрөө хариуцах.

2.2. Ерөнхий шаардлага

2.2.1.Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагааг аймаг, сумын Засаг даргатай гэрээ байгуулж бүртгүүлсэн эрх бүхий иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага гүйцэтгэнэ.

2.2.2.Аймаг, сумын Засаг даргатай гэрээ байгуулсан эрх бүхий иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь энэ чиглэлийн үйл ажиллагаандаа холбогдох хууль, журам энэ чиглэлээр батлагдан гарсан Монгол Улсын стандартыг мөрдөн ажиллана.

ГУРАВ. АЙМАГ, СУМ, БАГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ЧИГ ҮҮРЭГ

3.1. Аймгийн Засаг даргын чиг үүрэг

3.1.1.Журмын хэрэгжилтийг хангаж, үр дүнг тайлагнах

3.1.2.Журмыг хэрэгжүүлэхэд сум, багийн Засаг дарга болон иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжин ажиллах

3.2. Сумын Засаг даргын чиг үүрэг

3.2.1.Сумын хилийн цэс доторх нийтийн эдэлбэр газарт хамаарах гудамж, зам талбайн жагсаалт батлах

3.2.2.Бүх нийтийн цэвэрлэгээнд хамрагдах сумын нутаг дэвсгэрийн гудамж, зам, талбай, ногоон бүсийн зураглалыг гаргаж, төрийн болон хувийн хэвшлийн аж ахуй нэгж, байгууллага, их, дээд сургууль, коллеж, ерөнхий боловсролын сургуулиудад хариуцуулах

3.2.3.Хог хаягдлын талаарх сургалт сурталчилгаа, нөлөөллийн ажлыг мэргэжлийн холбоо, төрийн бус байгууллагуудтай хамтарч зохион байгуулах

3.2.4.Сумын нийтийн эдэлбэр газар, гудамж, талбайд гурваас доошгүй төрлөөр ангилан ялгах хогийн савыг байршуулж, шаардагдах төсвийг тухайн жилийн төсөвт тусгуулах

3.2.5.Сумын хэмжээнд журмын хэрэгжилтийг хангуулах, ил задгай хог хаягдал үүсэхгүй байх арга хэмжээг зохион байгуулах

3.2.6.Сумын нутаг дэвсгэрт хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйл ажиллагаа эрхлэх хүсэлтэй иргэн, аж ахуй нэгжийг өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр нээлттэй сонгон шалгаруулж, гэрээ байгуулан ажиллуулах

3.2.7.Аж ахуй нэгж, байгууллага, иргэний төлөх хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.2.2-т заасан хэмжээгээр тооцож авахад хяналт тавих, үйлчилгээний хураамжийн орлого төвлөрүүлэлтийг нэмэгдүүлэх

3.2.8.Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.4.7, 9.4.14-д заасан олон нийтийн байцаагч ажиллуулах, шаардагдах төсвийг тухайн жилийн төсөвт тусгах

3.2.9.Сумын газар нутгийн онцлогоос хамаарч ангилсан хог хаягдлыг худалдан авах, түр хадгалах цэгийн байршлыг тогтоох

3.2.10.Зам талбайн цэвэрлэгээг батлагдсан тарифыг үндэслэн цэвэрлэгээний зардлыг тусгах

3.2.11.Бүх нийтийн их цэвэрлэгээг улирлын байдлаас хамаарч тухай бүр зохион байгуулах.

3.3. Багийн Засаг даргын чиг үүрэг

3.3.1.Багийн иргэд, аж ахуй нэгж, байгууллагуудыг хог хаягдлын чиглэлээр зохион байгуулж буй сургалтуудад хамруулж оролцоог хангах

3.3.2.Хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх хуваарийн хэрэгжилтэд хяналт тавих

3.3.3.Овор хэмжээ ихтэй хог хаягдлыг татан зайлуулах, үйлчилгээний хураамж төлүүлэхэд олон нийтийн байцаагч, мэргэжлийн байгууллагын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж гэрээ байгуулан хамтран ажиллах.

ДӨРӨВ. АЖ АХУЙ НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, СУУЦ ӨМЧЛӨГЧДИЙН ХОЛБОО, ИРГЭДИЙН ЭРХ ҮҮРЭГ

4.1.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг

4.1.1.Аж ахуй нэгж, байгууллага орчны 50 метр хүртэлх нийтийн эдэлбэр газар, зам талбайн хог, хаягдал, хог ургамал, цас мөсийг цэвэрлэх

4.1.2.Журмын 4.4.1-т заасан үүргийг гүйцэтгэхгүй тохиолдолд сумын Засаг дарга тохижилт үйлчилгээний байгууллагаар гүйцэтгүүлэх бөгөөд гарсан зардлыг тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллага хариуцах

4.1.3.Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь бүх нийтийн цэвэрлэгээнд ажилтан, албан хаагчдыг хамруулах, холбогдох зардлыг гаргаж цэвэрлэгээний багаж, хэрэгслээр хангах

4.1.4.Сум, багаас зохион байгуулж буй хог хаягдлын талаарх сургалтад хамрагдах

4.1.5.Аж ахуй нэгж, байгууллага гадна талбайдаа журамд заасан төрлөөр хог хаягдал ангилах, хадгалах, ачиж тээвэрлэхэд хялбар шаардлага хангасан савтай байх

4.1.6.Хог хаягдлын саванд ангиллыг заасан стандарт тэмдгийг байршуулах

4.1.7.Хог хаягдлын сав хогийг ангилж хийх, хадгалахад хялбар хийцтэй байх

4.1.8.Хогийн савыг тогтмол цэвэрлэж сард нэгээс доошгүй удаа ариутгах

4.1.9.Барилга байгууламжийг өргөтгөх, шинээр барихдаа түүний зориулалт, хүн амын нягтрал, хог хаягдлын үүсэх хэмжээ, ангиллын төрлөөс хамаарч хог хаягдал хадгалах байр, талбайн байршлыг барилга, байгууламжийн зураг, төсөлд тусгасан байх

4.1.10.Овор хэмжээ их энгийн болон барилгын хог хаягдлыг Хог хаягдлын тухай хуульд зааснаар нэмэлт үйлчилгээний хөлс төлж, тохижилт үйлчилгээ хог тээврийн байгууллагаар тээвэрлүүлэх

4.1.11.Хог ачиж, тээвэрлүүлэх гэрээг хог тээврийн байгууллагатай байгуулж, ангиллын төрөл бүрээр хогоо ачуулах ба гэрээнд хог ачих өдөр, цаг, давтамжийг тодорхой заах, гэрээнд заасан нөхцөлөөр хогоо ачаагүй тохиолдолд тухайн багийн Засаг даргад мэдээлэх, санал хүсэлт гаргах

4.1.12.Бүх нийтийн цэвэрлэгээний өдрүүдэд хариуцуулсан нийтийн эдэлбэр газар, зам талбайн хог хаягдал цас мөсийг цэвэрлэж, холбогдох байгууллагад хүлээлгэж өгөх.

4.2.Сууц өмчлөгчдийн холбооны эрх, үүрэг

4.2.1.Сууц өмчлөгчдийн холбоод харьяалах эзэмшлийн газар, зам талбайн хог хаягдал, хог ургамал, цас мөсийг өдөр бүр тогтмол цэвэрлэх

4.2.2.Харьяалж буй орон сууцныхаа иргэдэд ахуйн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь хэрхэн ангилан ялгах болон хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх өдөр, хуваарийн талаарх мэдээллээр хангах

4.2.3.Багийн Засаг дарга болон сумын Засаг даргын Тамгын газрын холбогдох мэргэжилтэнтэй хамтран иргэдэд сургалт сурталчилгаа явуулах, нийтийн цэвэрлэгээнд татан оролцуулах

4.2.4.Иргэдийн эрүүл, аюулгүй, тав тухтай орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлж орц, байрны орчны цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэлийг хийх хугацааг тодорхой гаргаж тогтмолжуулах

4.2.5.Бүх нийтийн цэвэрлэгээнд харьяа орон сууцны иргэд болон орон сууцны нэг давхарт байрлах аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг хамруулах

4.2.6.Иргэдийг сум, баг, мэргэжлийн холбоодоос зохион байгуулж буй хог хаягдлын сургалт, нөлөөллийн ажилд татан оролцуулах.

4.3.Иргэний эрх, үүрэг

4.3.1.Орон сууцны хорооллын айл өрх, иргэд эрчим хүч, усны хэрэглээг багасгаж хамгийн бага хэмжээгээр хог үүсгэх, эх үүсвэр дээр хог хаягдлыг бууруулахад чиглэсэн энгийн амьдралын хэв загварыг хэвшүүлэх

4.3.2.Ахуйн хог хаягдлаа эх үүсвэр дээрээ ангилах

4.3.3.Эх үүсвэр дээр ангилсан хог хаягдлаа нийтийн ангилсан хогийн цэгт зааврын дагуу хаях

4.3.4.Хог хаягдлыг орц болон зориулалтын бус цэгт хаясан, айл өрх, иргэнд шаардлага тавих

4.3.5.Бүх нийтийн их цэвэрлэгээний өдрүүдэд хариуцсан нийтийн эдэлбэр газар, гудамж, зам, талбай, орц, байр орчмын хог хаягдлыг цэвэрлэх, эх үүсвэр дээр бууруулах, ангилахад чиглэсэн бусад ажлуудад идэвхтэй оролцох

4.3.6.Гэр хорооллын айл өрхийн иргэн үнс нурмыг унтрааж, аюулгүй байдлыг ханган уутанд савлаж батлагдсан хуваарийн дагуу хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаар ачуулах

4.3.7.Иргэн, айл өрх сум, баг, мэргэжлийн холбоо, төрийн бус байгууллагаас зохион байгуулж буй хог хаягдлын талаарх сургалтад хамрагдах

ТАВ. НИЙТИЙН ЭДЭЛБЭР ГАЗАР, ГУДАМЖ, ЗАМ ТАЛБАЙГ ЦЭВЭРЛЭХ

5.1.Нийтийн эдэлбэр газар, гудамж, зам талбайн цэвэрлэгээг зам, талбайн онцлог, улирлын байдлаас шалтгаалан гараар болон тусгай зориулалтын машин техникээр гүйцэтгэнэ.

5.2.Нийтийн эдэлбэр газар, гудамж, зам талбайн цэвэрлэгээг гүйцэтгэх аж ахуйн нэгж, байгууллага нь дараах шаардлагыг хангасан байна.

5.2.1.Гудамж, зам талбайн хог хаягдлыг механикаар цэвэрлэх жижиг оврын тусгай зориулалтын авто машинтай байх

5.2.2. Ажилчдын ажлын хувцас солих өрөө, бие засах газар, халуун усанд орох нөхцөлийг бүрдүүлсэн түрээсийн болон өөрийн ажлын байртай байх

5.2.3.Зам талбайн цэвэрлэгээнд ажиллах шүүрт болон давс, бодис цацах тусгай зориулалтын авто машинтай байх ба автомашин нь стандартын шаардлага хангаж, тээврийн хэрэгслийн үзлэг, оношлогоонд хамрагдсан, байгаль орчин, агаарын чанарт сөрөг нөлөөгүй байх

5.2.4.Зам талбайн цэвэрлэгээ, үйлчилгээнд ажиллах автомашин нь 5-аас дээш жилийн насжилттай бол агаарын бохирдлоос сэргийлэх зорилгоор автомашины түлш, яндангийн системд тусгай зориулалтын шүүлтүүр, тоног төхөөрөмж суурилуулсан байх

5.2.5. Цас мөс хайлуулах зориулалт бүхий бодис нөөцлөх шаардлага хангасан агуулахтай байх

5.2.6.Санхүүгийн чадавхитай байх, нийгмийн даатгал, татварын хугацаа хэтэрсэн өр, төлбөргүй байх

5.2.7.Цэвэрлэгээнд ашиглагдах автомашин, техник нь газар зүйн мэдээллийн (GPS) систем бүхий тоног төхөөрөмжтэй байх

5.3.Нийтийн эдэлбэр газар, гудамж, зам талбайд дараах зам, талбайг хамруулна.

5.3.1.Олон улс, улс, орон нутгийн чанартай авто зам, замын байгууламж, тусгаарлах зурвас, гүүр, гүүрэн гарц, явган болон дугуйн зам, ногоон байгууламж, хайс, хашлага

5.3.2.Цэцэрлэгт хүрээлэн, талбай, хөшөө баримал, түүхийн дурсгалт газар, уран байгууламж

5.3.3.Орон нутгийн чанартай болон хотын доторх авто зам, замын байгууламж, авто зогсоол, явган болон дугуйн зам, ногоон байгууламж, хүүхдийн тоглоомын талбай, цэцэрлэгт хүрээлэн

5.4.Нийтийн эдэлбэр газар, зам талбайн цэвэрлэгээний үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага:

5.4.1.Аймаг, сумын төв гудамж, туслах зам талбайн цэвэрлэгээг өдөр бүр, хотоос алслагдсан болон хорооллын доторх зам талбайн цэвэрлэгээг долоо хоногт хоёроос доошгүй удаагийн давтамжтай цэвэрлэх

5.4.2.Зам талбайн нэг үйлчлэгчийн нэг удаагийн цэвэрлэх талбай 10000 м²-аас ихгүй байх

5.4.3.Авто зам, автобусны буудал, авто зогсоолын цэвэрлэгээг зуны улиралд өглөө 06:30-08:30, өвлийн улиралд 07:00-09:00 цагийн хооронд тус тус хийж, авто машин, явган зорчигч саадгүй зорчих нөхцөлийг хангах

5.4.4.Гэнэтийн болон байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл тохиолдсон үед ажлын цаг харгалзахгүйгээр ээлжээр цэвэрлэгээг хийх

5.4.5.Нийтийн эдэлбэр газар, зам, талбайд байрлуулсан хогийн савны хог хаягдлыг хогийн сав дүүрч, халихаас өмнө давтамж харгалзалгүйгээр суллаж цэвэрлэх

5.4.6.Цас мөс хайлуулах зориулалтаар цацсан давс, тусгай зориулалтын бодис бүхий цас, мөсийг ногоон байгууламжид хийхгүй байх, хариуцсан зам талбайн цас, мөсийг цас орсон өдрөөс хойш 48 цагийн дотор бүрэн цэвэрлэх

5.4.7.Авто болон явган хүний замын хайс, хашлага, нийтийн эдэлбэр газар, зам талбайн хогийн сав, сандал, бусад архитектурын байгууламжийг 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 10 дугаар сарын 1-ний өдрийн хооронд сард 1 удаа, бусад хугацаанд улиралд 1 удаа тус тус цэвэрлэж, ашиглалт хамгаалалтыг сайжруулах

5.4.8.Хатуу хучилттай авто зам, явган болон дугуйн замыг дулааны улиралд гар болон механикаар чийгшүүлэн цэвэрлэх

5.5.Нийтийн эдэлбэр газар, зам талбайн цэвэрлэгээг гүйцэтгэх аж ахуйн нэгж, байгууллага дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

5.5.1.Зам, талбайн үйлчлэгч, жолооч, ачигчдыг өвөл, зуны ажлын хувцас, хэрэгсэл, багаж, материалаар хангах

5.5.2.Зам талбайн цэвэрлэгээний хуваарь, дараалал, аргачлалыг батлуулж ажиллах

5.5.3.Өвлийн улиралд авто зам болон зам талбайг цас орсон даруйд цэвэрлэх, халтиргаа, гулгаа арилгах зориулалтын бодис, давсыг цацаж, замын хөдөлгөөн хэвийн үргэлжлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх

5.5.4.Цас, зуд, үер усны аюулын үед ажиллах шуурхай ажиллагааны төлөвлөгөө, нөөц авто машин, багаж, тоног төхөөрөмж, материалын тоо хэмжээ, нөөцийн судалгааг гарган байгууллагын даргаар батлуулж, аймгийн онцгой комисст хүргүүлэх

5.5.5.Цэвэрлэгээнээс гарсан хог хаягдлыг зориулалтын саванд хийж, хог хаягдал тээвэрлэх автомашинд ачуулах

5.5.6. Журмын 4.1.2-т заасны дагуу төлбөртэйгээр цэвэрлэгээ, үйлчилгээ үзүүлж, зардлыг гаргуулах.

ЗУРГАА. БҮХ НИЙТИЙН ИХ ЦЭВЭРЛЭГЭЭ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ

6.1.Бүх нийтийн их цэвэрлэгээнд дараах нийтийн эдэлбэр газар, гудамж, талбай, ногоон бүсийг хамруулна.

6.1.1.Олон улс, улс, орон нутгийн чанартай авто зам дагуух 50 хүртэл метрийн өргөн зурвас

6.1.2.Төмөр замын хамгаалалтын бүсээс гадагш 50 хүртэл метрийн өргөн зурвас

6.1.3.Голын гольдрол, эрэг, түүний хамгаалалтын бүс

6.1.4.Ойн болон амралт зугаалгын бүс, зуслангийн газар

6.1.5.Орон сууц болон гэр хороолол доторх авто зам, явган зам, дугуйн зам, ногоон байгууламж, бичил цэцэрлэг, гудамж, тоглоомын талбай, жалга, суваг, үер усны хамгаалалтын далан, шуудуу

6.2. Нийтийн их цэвэрлэгээнд тавигдах шаардлага.

6.2.1. Цэвэрлэсэн хог, хаягдлыг ил задгай орхих, шатаахгүй байх

6.2.2.Цэвэрлэгээнээс гарсан хог, хаягдлыг тусгайлан бэлтгэсэн уутанд хийж, уутны амыг боож хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэх

6.2.3.Их дээд сургууль, политехникийн коллежийн оюутнууд болон ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангийн сурагчдыг багш, эцэг эхийн хараа, хяналтан доор нийтийн их цэвэрлэгээнд оролцуулах

6.3.Бүх нийтийн цэвэрлэгээг улирлын онцлогийг харгалзан дараах төрлөөр гүйцэтгэнэ.

6.3.1.Хур хог цэвэрлэх, ачиж тээвэрлэх

6.3.2.Цас мөс цэвэрлэх, халтиргаа, гулгаа арилгах

6.3.3.Шарилж, хөл газрын хог ургамал цэвэрлэх

6.3.4.Нийтийн эдэлбэр газар, гудамж талбайн хайс хашлага, архитектурын жижиг байгууламжийг угааж, цэвэрлэх, будаж өнгийг сэргээх

6.3.5.Авто зам дагуух хог хаягдлын түүвэр цэвэрлэгээ

6.3.6.Нийтийн зориулалттай байрны орц, шатны хонгилын цонх, хаалгыг угаах

6.3.7.Орон сууцны байрны эргэн тойрон, хүүхдийн тоглоомын талбай,гэр хорооллын ил задгай хог хаягдлыг цэвэрлэх.

ДОЛОО.ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ АНГИЛАХ

7.1. Орон сууцны айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллага энгийн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь дараах төрлөөр ангилна.

7.1.1.Дахин боловсруулах боломжтой хог хаягдал

7.1.2.Дахин боловсруулах боломжгүй хог хаягдал

7.1.3. Хүнсний органик хог хаягдал

7.2.Гэр хорооллын айл өрх, аж ахуй нэгж, байгууллага энгийн хог хаягдлыг дараах төрлөөр ангилна.

7.2.1.Дахин боловсруулах боломжтой хог хаягдал

7.2.2.Дахин боловсруулах боломжгүй хог хаягдал

7.2.3. Үнс буюу шаарга

7.2.4.Хүнсний органик хог хаягдал

7.3. Хог хаягдлын төрлийг дараах өнгөөр илэрхийлнэ.

7.3.1. Хуванцар, гялгар уут-Ногоон

7.3.2.Хөнгөн цагаан лааз, металл хаягдал-Улбар шар

7.3.3. Цаас-Цэнхэр

7.3.4. Шил-Цагаан

7.3.5. Хүнсний органик хаягдал-Бор

7.3.6. Бусад хог хаягдал-Хар

7.3.7. Аюултай хог хаягдал-Шар

7.4. Журмын 7.1-т заасан энгийн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр ангилан ялгах төрлийг хог хаягдал дахин боловсруулах үйлдвэртэй уялдуулан аж ахуй нэгж, байгууллага, иргэд өөрсдийн санаачилгаар нэмэгдүүлэх

7.5.Нийтийн эдэлбэр газар, гудамж талбайд байршуулах хогийн савыг хүн ихээр төвлөрдөг, энгийн хог хаягдал их хэмжээгээр үүсдэг дараах байршлуудад байршуулна.

7.5.1. Төрөлжсөн зах, худалдааны төв

7.5.2. Соёл, спорт, үзвэр, үйлчилгээний газар

7.5.3.Төмөр зам, автобус, таксины зогсоол, буудал

7.5.4. Цэцэрлэгт хүрээлэн, соёл амралтын газар

НАЙМ. ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ

8.1. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны А/443 тушаалаар баталсан “Энгийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавигдах ерөнхий шаардлага”-ыг хангасан байна.

8.1.1.Орон сууцны хороолол, аж ахуй нэгжийн хог хаягдлыг цуглуулж тээвэрлэх үйлчилгээ эрхлэх тохиолдолд хог ачиж тээвэрлэх өөрийн болон түрээсийн тусгай зориулалтын автомашинтай байх

8.1.2.Гэр хорооллын хог тээвэрлэх, үнс тээвэрлэх үйлчилгээ үзүүлэх тохиолдолд хог ачиж тээвэрлэх зориулалттай задгай тэвштэй, өөрөө буулгагч төхөөрөмжтэй өөрийн болон түрээсийн авто машинтай байх

8.1.3. Өөрийн болон түрээсийн машин техникийн засварын цех, дулаан байртай байх.

8.1.4.Хог хаягдлын менежмент, ачаа тээврийн чиглэлээр ажилласан туршлагатай инженер, техникийн 2-оос доошгүй ажилтантай байх

8.1.5.Санхүүгийн чадавхтай байх

8.1.6.Татварын хугацаа хэтэрсэн өргүй байх

8.1.7.Хог ачиж тээвэрлэх үйл ажиллагаанд оролцох машин техник нь газар зүйн мэдээллийн (GPS) систем бүхий тоног төхөөрөмжтэй байх

8.1.8.Хог тээврийн автомашин нь стандарт шаардлага хангаж, тээврийн хэрэгслийн үзлэг, оношлогоонд хамрагдсан, байгаль орчин, агаарын чанарт сөрөг нөлөөгүй байх

8.1.9.Байгаль орчин, агаарын чанарт сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх, насжилтын зөвшөөрөгдөх түвшнээс дээш гарсан тээврийн хэрэгсэлд агаарын бохирдлоос сэргийлэх зорилгоор автомашины түлш, яндангийн системд тусгай зориулалтын шүүлтүүр, тоног төхөөрөмж суурилуулсан байх

8.1.10. Хог тээвэрлэх тусгай зориулалтын машин бүрт урд болон хойд талыг харах хар хайрцагны камер, мэдрэгч суурилуулсан байх

8.2.Хог хаягдал цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйлчилгээний гэрээг сумын Засаг дарга, хог хаягдлын үйлчилгээний байгууллага хамтран байгуулна.

8.3. Хог хаягдал цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйлчилгээ эрхлэх аж ахуй нэгж, байгууллага дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

8.3.1.Энгийн хог хаягдал цуглуулалт тээвэрлэлтийн хуваарь, статистик тоо, мэдээ, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн орлого, түүний зарцуулалт, маршрут, хүний нөөц, машин техник, тоног төхөөрөмжийн мэдээлэл, хог хаягдлын талаар хууль, эрх зүйн мэдээлэл, иргэдэд чиглэсэн хог хаягдлын сурталчилгааны мэдээлэл бүхий байгууллагын цахим хуудсыг ажиллуулах

8.3.2.Энгийн хог хаягдал цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйлчилгээнд ажиллаж байгаа ажилчдыг хог хаягдлын талаарх хууль тогтоомж, харилцааны соёл, хог ачиж, цуглуулах тээвэрлэх арга зүй, хөдөлмөр, аюулгүй ажиллагааны сургалтад жилд 1-ээс доошгүй удаа хамруулах

8.3.3.Энгийн хог хаягдал цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйлчилгээнд ажиллаж байгаа ажилчдыг хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан тухайн улиралд тохирсон ажлын хувцсаар хангах

8.3.4.Цэвэрлэж, цуглуулж, тээвэрлэсэн энгийн хог хаягдлын төрөл, эх үүсвэр, тоо хэмжээний талаарх мэдээг улирал бүр сумын Засаг даргад хүргүүлэх

8.3.5.Энгийн хог хаягдал цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйлчилгээний орлогын 2-оос доошгүй хувийг иргэдийн хог хаягдлын боловсролыг дээшлүүлэх сургалт, сурталчилгааны үйл ажиллагаанд зарцуулах

8.3.6.Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл, гамшиг эрсдлийн үед хог хаягдал цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх төлөвлөгөөг аймгийн Онцгой байдлын газартай зөвшилцөн боловсруулж, сумын Засаг даргаар батлуулан мөрдлөг болгон ажиллах

8.3.7.Хог ачих өдөр, хогоо гаргах цагийн хуваарийг мөрдүүлэх, хэвшүүлэх үйл ажиллагаанд багийн Засаг даргатай хамтран ажиллах

8.3.8.Энгийн хог хаягдал цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйлчилгээ үзүүлэх тээврийн хэрэгслийг даатгал, үзлэг оношлогоонд бүрэн хамруулах, авто тээврийн хэрэгслийн техник ашиглалтын хувийн хэрэг хөтлөх

8.3.9. Бүрэн бус тээврийн хэрэгсэл үйлчилгээнд гаргахгүй байх, автомашины бүрэн байдлыг шалгаж, ажилд гарах зөвшөөрөл олгох

8.3.10.Техникийн саатал, бусад тодорхой шалтгааны улмаас хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх хуваарийг зөрчихгүйн тулд нөөц машин техник, ачигчтай байх

8.3.11.Энгийн хог хаягдлыг автомашины даац, тэвшний өндөрт тохируулан ачиж, битүүмжлэн тээвэрлэх ба тээвэрлэлтийн явцад хог хаягдал хийсэх, тарах, асгарахаас сэргийлэх арга хэмжээг авах

8.3.12.Энгийн хог хаягдал ачиж тээвэрлэсний дараа тээврийн хэрэгсэл болон тэвхийг тогтмол цэвэрлэж, сард 2-оос доошгүй удаа ариутгал, халдваргүйжүүлэлт хийх

8.4.Хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйл ажиллагаанд дараах шаардлагыг баримтлана.

8.4.1.Орон сууцны хорооллын хог хаягдлыг долоо хоногт 4-өөс доошгүй удаа, гэр хорооллын хог хаягдлыг долоо хоногт 2-оос доошгүй удаа, аж ахуй нэгж, байгууллагын хог хаягдлыг долоо хоногт 1-ээс доошгүй удаа ачиж тээвэрлэх

8.4.2.Айл өрх, аж ахуй нэгж, байгууллагын хог хаягдлыг хугацаа бага зарцуулах, хөдөлмөрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэх, жолооч ачигчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах байдлаар ачиж, цуглуулах арга, хэлбэр, технологийг сонгох бөгөөд хог хаягдал ачиж буулгах, цуглуулах, ангилах төрлөөс шалтгаалан зориулалтын уут, хогийн сав ашиглах

8.3.3.Хог хаягдлыг ачих, цуглуулахад дуут дохио, чанга яригч, хөгжмийг 22.00 цагаас өглөөний 06.00 цагийн хооронд эмнэлэг, цэцэрлэг, сургууль болон орон сууцны хороолол дунд ашиглахгүй байх

8.3.4.Аж ахуй нэгж, байгууллага, орон сууцны байр, нийтийн эзэмшлийн газар, гудамж, талбайн хогийн сав, бункерт дүүргэлтийн дохиолол бүхий мэдрэгч суурилуулж болох ба дүүргэлтийг 90 хувиас хэтрүүлэхгүйгээр тогтмол хуваарийн дагуу тухай бүр ачиж тээвэрлэх

8.3.5.Энгийн хог хаягдлыг ачсаны дараа хогийн сав, бункер болон орчныг цэвэрлэх

8.3.6.Хогийн сав, бункер эзэмшигч, өмчлөгч, ашиглагч дулааны улиралд сард нэг удаа, хүйтний улиралд хоёр сард нэг удаа угааж, ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх

8.3.7.Энгийн хог хаягдал цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх хуваарь, чиглэл өөрчлөгдсөн тохиолдолд иргэд, байгууллага, аж ахуйн нэгжид урьдчилж мэдэгдсэн байх

8.3.8.Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйлчилгээг тухайн сумын нэр, байгууллагын лого, бүртгэлийн дугаар бүхий харагдахуйц таних тэмдэгтэй авто машинаар гүйцэтгэх

ЕС.ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ДАХИН БОЛОВСРУУЛАХ, СЭРГЭЭН АШИГЛАХ

9.1.Энгийн хог хаягдал дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах үйл ажиллагаа эрхлэгч дахин боловсруулсан болон сэргээн ашигласан хог хаягдлын мэдээ, тайланг тогтоосон хугацаанд аймгийн Байгаль орчны газарт ирүүлнэ.

9.2.Энгийн хог хаягдлыг дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах үйл ажиллагаа эрхлэгчид тавигдах нэмэлт шаардлага:

9.2.1.Хог хаягдал дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах технологи хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй байх

9.2.2.Дахин боловсруулсан бүтээгдэхүүн байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй, хүн, мал, амьтан, ургамалд аюулгүй, Монгол Улсын болон олон улсын стандартад нийцсэн, хүний хэрэгцээ шаардлага хангасан байх

9.2.3.Техник, тоног төхөөрөмжийн аюулгүй үйл ажиллагаа, засвар үйлчилгээ хийх заавар, дүрэм, аргачлал боловсруулах

9.2.4. Хог хаягдлыг дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах үйлдвэрт гамшгийн эрсдлийн нөлөөллийн үнэлгээ хийлгэж, аймгийн Онцгой байдлын газраар батлуулж, менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж үе шаттай хэрэгжүүлэх

9.2.5. Дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах хог хаягдал хүлээн авах хатуу хучилттай талбай, дээвэртэй, хог хаягдал салхиар тархах, хийсэхээс сэргийлсэн хашаатай ба хог хаягдлын бүтэц, найрлагыг тогтоох, хэмжих, ачиж буулгах, шахаж нягтруулах техник, тоног төхөөрөмжтэй байх

9.2.6.Хог хаягдал дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах үйл ажиллагаа эрхлэгч 30 хоногийн хугацаанд туршилтын үйлдвэрлэлийг явуулан, үйл ажиллагааны горим, технологийн үзүүлэлт, агаарт ялгарах бодисын хэмжээг тогтоож, стандарт шаардлага хангасан тохиолдолд үйл ажиллагааг эхлэх

9.3.Төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх боломжгүй суурин газарт өндөр даралт болон битүүмжлэл бүхий хог хаягдал шатаах зориулалтын, байгаль орчин сөрөг нөлөөгүй, байгаль орчны холбогдох байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн жижиг оврын хог хаягдал шатаах байгууламж ашиглан дулаан, халуун ус үйлдвэрлэж хог хаягдлыг сэргээн ашиглаж болно

9.4.Шатаах зуухны ачаалал, хүчин чадлаас илүү гарсан болон зуухны бүтцэд өөрчлөлт гарах, зуухны үйл ажиллагааны үзүүлэлт зөвшөөрөгдсөн хязгаараас давсан тохиолдолд шатаах зуухны үйл ажиллагааг зогсоож хэвийн нөхцөлд орсон тохиолдолд дахин ажиллуулна

9.5.Хог хаягдал дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах төсөл хэрэгжүүлэх аж ахуйн нэгжид Газрын тухай хууль, бусад хууль тогтоомжид заасны дагуу газар олголт болон дэд бүтцээр дэмжлэг үзүүлнэ.

9.6.Төрийн болон төрийн өмчийн оролцоотой, хувийн хэвшлийн байгууллага, аж ахуй нэгжүүд бараа ажил үйлчилгээ худалдан авахдаа хог хаягдлыг дахин боловсруулсан бүтээгдэхүүнийг нэн тэргүүнд сонгоно.

9.7. Овор хэмжээ ихтэй хаягдлыг татан зайлуулах, сэргээн ашиглахтай холбоотой харилцааг багийн засаг даргатай байгуулсан гэрээний дагуу оролцогч талууд хамтран ажиллаж эдийн засгийн эргэлтэд оруулна.

АРАВ.ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ УСТГАХ, БУЛШЛАХ

10.1.Энгийн хог хаягдлын устгах, булшлах үйл ажиллагаанд өдөр тутмын хөндлөнгийн хяналтыг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлж болох ба захиалагч хяналтын төрийн бус байгууллагыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу сонгон шалгаруулж ажиллуулна.

10.2.Энгийн хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийг дараах байдлаар төлөвлөнө.

10.2.1.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийг төлөвлөхдөө хог хаягдлын суурь судалгааг үндэслэн хог хаягдлын бүтэц, нягт, үүсэх хэмжээг харгалзан булшлах технологийг сонгох

10.2.2.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгө, олон улсын зээл, тусламжаар байгуулах хог хаягдал булшлах, устгах байгууламжийн газар тухайн сумын эзэмшилд байх ба нэг, хоёрдугаар зэрэглэлийн төвлөрсөн цэгийг хаасны дараа тогтоосон хугацаанд байгаль орчны хяналт, мониторинг хийх

10.2.3.Хог хүлээн авч устгах, булшлах хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийг Хог хаягдлын тухай хуулийн 17.1, 17.4, 17.5, 17.6 дахь заалтуудад заасан шаардлагуудыг хангасан зэрэглэлд хамруулсан байдлаар төлөвлөж, хамгаалалтын бүсийг тогтоох

10.2.4.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн байршлыг сонгох, төлөвлөхөд тухайн орон нутгийн иргэдийн оролцоог хангаж ажиллах

10.2.5. Нэг, хоёрдугаар зэрэглэлийн хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийг төлөвлөх тохиолдолд хөрсний болон гүний усны шинжилгээ хийж төлөвлөсөн талбайн хамгийн өндөр цэг, хог хаягдал булшлах талбай, хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн хамгийн нам цэгт өрөмдлөг хийж дээж авна.

10.3.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийг төлөвлөх, зураг төслийг хийхэд доорх хүчин зүйлсийг харгалзана.

10.3.1.Тухайн сонгосон нутаг дэвсгэрт 15-аас дээш жил хог хаягдал хүлээн авах нөөцтэй эсэх

10.3.2.Хөрсөөр хучих шороо, хөрс олборлох боломжтой

10.3.3.Хууль тогтоомжоор хориглосон байршил болон хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн хил, хязгаарын зааг шаардлагад нийцсэн

10.3.4.Салхины зонхилох чиглэл

10.3.5.Дэд бүтэц, авто замын сүлжээ, харилцаа холбоо

10.3.6. Бусад.

10.4.Хог хаягдлын ландфилын талбайг төлөвлөхдөө доорх шаардлагыг харгалзана.

10.4.1.Шимт хөрсийг нөөцлөн хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн ногоон байгууламж болон нөхөн сэргээлтэд ашиглах

10.4.2.Мод, бут, сөөгийг шилжүүлэн суулгах

10.4.3.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн үүрийг ухаж бэлтгэх, гарсан шороог үерийн хамгаалалтын далан эсвэл хучилтад нөөцлөх

10.4.4.Суурийг бэлтгэхдээ 2 градусаас доошгүй налуутай шүүрлийн ус цуглуулах боломжтой бэлтгэх

10.4.5.Хог хаягдлын бүтэц, жилийн дундаж хур тунадасны хэмжээ, хогийн цэгт устгаж, булшлах хогийн хэмжээ, хими, физикийн шинж чанараас шалтгаалан суурийн хучилтын технологийг сонгох

10.4.6.Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар тухайн нутаг дэвсгэрт хог хаягдлыг булшлах, хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийг барьж байгуулах тохиолдолд тухайн аймгийн Засаг даргаас зөвшөөрөл авч, гэрээ байгуулан ажиллана.

10.5.Энгийн хог хаягдлыг устгах, булшлах үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллага дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

10.5.1.Ажилтан, албан хаагчдыг улирлын хөдөлмөр хамгааллын багаж хэрэгсэл, ажлын хувцас гутлаар хангах

10.5.2. Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн үүр болон хог хаягдлын талбайд ил гал гаргах, тамхи татах болон шатах, тослох материал агуулахгүй байх

10.5.3.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт мал, амьтан оруулах, бэлчээхгүй байх

10.5.4. Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт ажиллаж байгаа ажилтан, албан хаагчдыг жил бүр эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулж, эрүүл мэндийн болон гэнэтийн ослын даатгалд хамруулах

10.5.5. Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт хүлээн авч устгаж булшилсан хог хаягдлын дэлгэрэнгүй бүртгэл бүхий мэдээллийн сантай байх бөгөөд энэхүү мэдээллийн санг зөвшөөрөгдсөн байгууллагуудад тухай бүр ашиглуулах

10.5.6. Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт хог хаягдлыг хүлээн авах ландфилын талбай, аюул, осол, байгалийн гамшгийн үед хог хаягдал хүлээн авах нөөц талбай, хог хаягдал булшлах хөрс бэлтгэж нөөцлөх талбайг тус тус төлөвлөх ба энэхүү төлөвлөлтийг жил бүр гаргаж, байгууллагын даргаар батлуулах

10.5.7.Төвлөрсөн хогийн цэгийн харуул, хамгаалалтыг мэргэжлийн байгууллагаар гэрээгээр гүйцэтгүүлж болно

10.5.8. Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт хог хаягдлыг тээвэрлэж ирсэн иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллагаас тухайн хог хаягдлыг дарж булах, устгах зардлыг энгийн хог хаягдлыг булшлах зардлын нэгж тарифаар тооцож авах

10.6.Энгийн хог хаягдлыг устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага:

10.6.1.Хог хаягдлыг зөвхөн төлөвлөж, батлагдсан талбайд хүлээж авах ба байгалийн гамшигт үзэгдэл, давагдашгүй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд нөөц талбайд хүлээн авах

10.6.2. Нэг болон хоёрдугаар зэрэглэлийн хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт өдөр бүр, гуравдугаар зэрэглэлийн хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт хог хаягдлыг долоо хоногт 2-оос доошгүй удаа шороон хөрсөөр хучиж, нягтруулах ба хучих зузаан 15 см-ээс багагүй байх

10.6.3.Биологийн болон хими, физикийн аргаар хог хаягдлыг устгахдаа ашиглах бодис, технологийн талаарх мэдээллийг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, хяналтын байгууллагад мэдэгдэж, дүгнэлт гаргуулан аймгийн Байгаль орчны газраас зөвшөөрөл авсны дараа гүйцэтгэх

10.6.4.Хэт хуурайшилттай, халуун, салхи шуургатай үед хог хаягдал хийсэх, агаарт тоосонцор үүсэхээс сэргийлэн хог хаягдал хүлээн авч буй талбайг усаар норгож чийглэх, хог хаягдал шатаж, гал гарсан тохиолдолд шуурхай унтраах зорилгоор усан сан болон ус шүрших төхөөрөмж бүхий усны машинтай байх бөгөөд гал унтраах ажиллагаанд оролцох ажилтнууд гал унтраах сургалтад хамрагдах

10.6.5.Хог хаягдал булшлах, устгах байгууламж уруу орох замыг хөрсөөр хучиж, нягтруулан хог тээврийн авто машин саадгүй зорчих нөхцлийг бүрдүүлэх

10.6.6. Хог хаягдлын төвлөрсөн цэг дээр ажиллаж буй хүнд даацын техник хэрэгсэл болон авто машинуудын үйл ажиллагаанд хяналт, мониторинг хийх боломжтой газар зүйн (GPS) систем, хог хүлээн авч байгаа талбайд камер суурилуулах

10.6.7. Хог хаягдал тээвэрлэн ирж байгаа авто машиныг ачаатай үед хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт орох пүүн дээр жигнэж бүртгэн хэмжилт хийж, ачиж тээвэрлэсэн хог хаягдлын эс үүсвэр, хог хаягдлын төрлийг тодорхойлж, шаардлагатай тохиолдолд хяналтын ажилтан ачиж, тээвэрлэсэн хог хаягдлыг шалгаж биологийн, химийн болон аюултай, шатах, дэлбэрэх эрсдэлтэй хог хаягдал илэрвэл хог хаягдлыг төвлөрсөн цэгт нэвтрүүлэхгүй байх

10.6.8. Хог хаягдлыг буулгасны дараа хог хаягдлын төвлөрсөн цэгээс авто машин гарахад ачаагүй үеийн авто машины жинг хэмжиж, пүүлэх бөгөөд ачаатай үеийн жингийн зөрүүгээр хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт зөөвөрлөгдөн ирсэн хог хаягдлын хэмжээг бүртгэж, баталгаажуулна.

10.7.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн бүртгэлийн байр дараах тоног төхөөрөмжтэй байна

10.7.1. Авто машины дугаар мэдрэгч бүхий хяналтын камер

10.7.2. Авто машины жинг хариулсан гадна мэдээллийн дэлгэц

10.7.3. Авто машинд ачсан хог хаягдлын бүтцийг хянах камер

10.7.4.Бүртгэлийн программ хангамж бүхий интернет сүлжээнд холбогдсон иж бүрэн компьютер, хэвлэх төхөөрөмж

10.7.5. Дотор болон гадна хяналтын камер

10.7.6. Бүртгэл, программ хангамжтай холбоотой дижитал авто пүү

10.7.7. Тээврийн хэрэгслийн дугуй ариутгах, цэвэрлэх төхөөрөмж

10.7.8. Гадна гэрэлтүүлэг

10.7.9.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт шингэн хог хаягдал, хүний шарил, эд эрхтэн, тэсэрч дэлбэрэх, химийн аюултай хог хаягдал булшлахгүй байх

10.8.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн үйл ажиллагаанаас үүсэх агаар, хөрс, усанд ялгарах ялгаралд жилд нэг удаа хяналт, шинжилгээ хийх, ялгарал нь стандарт шаардлагаас өндөр болсон тохиолдолд шалтгаан нөхцөлийг тогтоон, засварлаж дахин шинжилгээ хийнэ.

10.9. Хаалтын хучилт хийгдсэн болон нөхөн сэргээлт хийсэн талбайг эргүүлэн ухаж, хог хаягдлыг гаргаж, тараахыг хориглох ба зайлшгүй тохиолдолд холбогдох байгууллагад мэдэгдэн ухаж болох бөгөөд эргүүлэн нөхөн сэргээлтийг хийнэ.

10.10.Төвлөрсөн хогийн цэг нь дараах хүнд даацын машин механизм, техник, тоног төхөөрөмжтэй байна.

10.10.1. Хүнд даацын гинжит бульдозер

10.10.2. Экскаватор

10.10.3. Хучилтын хөрс, шороо тээвэрлэх тээврийн хэрэгсэл

10.10.4. Ус шүрших тоноглол бүхий усны машин

10.10.5. Гал унтраах иж бүрэн тоног, төхөөрөмж, хувцас, хэрэгсэл.

10.11.Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт дарж булшлах үйл ажиллагааг Хог хаягдлын тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.11-д заасны дагуу булшилсан хог хаягдлын хэмжээгээр тооцож санхүүжүүлнэ.

АРВАН НЭГ. ХАРИУЦЛАГА

11.1.Энэхүү журмыг зөрчсөн иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллагад Зөрчлийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

11.2.Журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага тооцно.

11.3.Хог хаягдлын үйлчилгээний стандартыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой маргааныг хоёр тал харилцан зөвшилцөж шийдвэрлэх ба зөвшилцөлд хүрээгүй тохиолдолд шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ТӨСӨЛ

Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны
.....дугаар тогтоолын хавсралт

НИЙТИЙН ЭДЭЛБЭР ГАЗРЫН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ЦЭВЭРЛЭХ
ЗАРДЛЫН НЭГЖ ТАРИФ

Үзүүлэлт		Нэгж	Тайлбар
A	Нэг өдөрт цэвэрлэх талбайн хэмжээ өдөр /м2/	8,000	Зам талбайн 1 үйлчлэгч өдөрт 800 м2 буюу сард 169,600 м2 /Төв зам, туслах зам, дугуйн болон явган хүний зам, нийтийн эдэлбэр газрын хог хаягдлыг цэвэрлэдэг.
B	Нэг өдөрт зарцуулах багаж хэрэгсэл	108.741	Сүүлийн 3 жилийн дундаж хэмжээгээр тооцсон. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, гутал, багаж хэрэгсэл, эрүүл мэндийн үзлэг, хөдөлмөр аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, сургалт, шатахуун,тээврийн хэрэгслийн элэгдэл хорогдлын зардал, урсгал засвар үйлчилгээ гэх мэт.
C	Ажилтны нэг өдрийн цалин	94.151	Нэг өдөрт дундаж цалинг тодорхойлход хоол унаа, нөхцөлийн нэмэгдэл, илүү цаг, ур чадварийн нэмэгдэл тооцож гаргасан.
D	Ажиллах хүчний зардал	202.892	D=B+C
E	Нэг м2 талбайг цэвэрлэхэд шаардагдах зардал	25	E=D/A

ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ БУЛШЛАХ ЗАРДЛЫН НЭГЖ ТАРИФ

№	Үзүүлэлт		Нэгж	Тооцоолол
	Шатахууны зарцуулалт /цаг-төгрөг/	Ажиллах хүчний зардал /цаг-төгрөг/	Түрэх хогийн 1 тн хэмжээ	1тн хог хаягдлыг дарж булах зардал /төгрөг/
1	214,400	105,575.04	22.29	14349.21

Жич:Жил бүр тарифийг шинэчилж зардлыг батлуулна.